

		Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Навчально-науковий інститут української філології та журналістики Кафедра української мови			
		Силабус обов'язкового освітнього компонента загальної підготовки «Українська мова (за професійним спрямуванням)»			
Галузь знань:		01 Освіта / Педагогіка			
Спеціальність:		014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.16 Середня освіта (Захист України)			
Освітньо-професійна програма:		Середня освіта (Захист України)			
Рівень вищої освіти:		перший (бакалаврський)			
Статус дисципліни:		обов'язковий освітній компонент загальної підготовки			
Мова викладання:		українська			
	ПІБ:	Ладияк Наталія Богданівна			
	Посада:	доцент кафедри української мови			
	Вчений ступінь:	кандидат філологічних наук			
	E-mail:	ladynyak.nataliya@kpmu.edu.ua			
	Робоче місце:	кафедра української мови (вул. Огієнка, 61, аудиторія 404)			
	Профайл викладача:	https://um.kpmu.edu.ua/ladyniak-nataliia-bohdanivna/			
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=25857				
	Ладияк Н.Б.	Вівторок – 14.30-15.30.	Аудиторія 404 (кафедра української мови), вул. Огієнка, 61		
Анотація до дисципліни	Освітній компонент «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає опанування здобувачами вищої освіти СВО «бакалавр» системою знань, умінь і навичок, які необхідні для умілого використання української літературної мови в майбутній діяльності з обраного фаху. Лекційні заняття: «Теоретичні засади курсу «Українська мова за професійним спрямуванням», «Дотримання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури фахівця», «Офіційно-діловий стиль. Основні види документів», «Культура усного фахового спілкування» (денна форма здобуття вищої освіти). Практичні заняття: «Українська мова як єдина національна мова українського народу», «Стили сучасної української літературної мови. Офіційно-діловий стиль», «Сучасний документ: автобіографія, резюме, заява», «Лексичні та орфографічні норми сучасної української літературної мови. Ділові документи: протокол, витяг з протоколу, звіт», «Морфологічні норми сучасної української літературної мови: іменник, прикметник, числівник. Ділові документи: розписка, доручення», «Особливості вживання дієслова, прислівника і службових частин мови у професійному спілкуванні. Синтаксичні засоби української літературної мови. Ділові документи: посадова інструкція, накази (щодо особового складу та розпорядчого змісту)», «Етикет ділового листування. Пунктуаційні норми мови за професійним спрямуванням», «Культура усного ділового спілкування», «Українська фахова термінологія», «Науковий стиль. Оформлення результатів наукової діяльності», «Переклад і редагування наукових текстів. Транслітерація».				
Мета й завдання курсу	Мета і завдання дисципліни – формувати у майбутніх фахівців спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності 014.16 Середня освіта (Захист України) уміння досконалого володіння українською літературною мовою у професійній діяльності, навички студіювання особливостей фахової мови, практичного опанування основами ділового і наукового стилів української мови, сприяти засвоєнню навичок написання й оформлення ділових паперів, розвитку культури усного і писемного мовлення.				
Методи навчання	У процесі викладання освітнього компоненту використовуються такі методи навчання: - словесні: лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія, пояснення, бесіда; - наочні: спостереження, створення й демонстрування презентацій; - практичні: вправи й завдання (усні, письмові, ситуативні та ін.); - індуктивні; дедуктивні; аналітичні; синтетичні; репродуктивні; - самостійна робота з робота за підручниками, посібниками, іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів; - навчальні дискусії; створення ситуацій пізнавальної новизни; - інтерактивні методи; - технології дистанційного навчання.				

Формат курсу	Стандартний курс (очний). Передбачає проведення лекційних та практичних занять. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків Google Meet, ZOOM для проведення занять онлайн.	
Результати навчання	За результатами вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» в здобувачів СВО «бакалавр» формуються такі <i>програмні результати навчання</i>: - ПРН 02 уміє використовувати інформацію про чинні норми законодавства у сфері освітньої діяльності, нормативно-правові й організаційно-розпорядчі документи й застосовувати її в педагогічній діяльності; - ПРН 03 здійснює під час професійної діяльності усну і письмову комунікацію державною мовою. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти <i>повинен</i>: - усвідомлювати роль мови у житті суспільства; - розрізняти мовностилістичні ознаки ділового й наукового стилів від інших стилів сучасної української літературної мови; - засвоїти правила оформлення найважливіших документів; - укладати ділові папери різних типів; готувати публічний виступ і вести ділову дискусію; - знати особливості усної і писемної форми фахового мовлення; - засвоїти правила української орфографії та пунктуації, новації чинної редакції українського правопису (2019); - застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях з фаху; - спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; - дотримуватись орфоепічних, лексико-фразеологічних, словотвірних, синтаксичних та стилістичних норми сучасної української літературної мови; - <i>послугуватися</i> вербальними й невербальними засобами вираження усного мовлення.	
Компетентності:	Відповідно до освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти СВО «бакалавр» формуються <i>інтегральна</i> - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і військових наук, педагогіки та військово-практичного виховання й характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. <i>Загальні компетентності:</i> - ЗК 03 здатність виявляти повагу й цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вияву національної культурної ідентичності, творчого самовираження; - ЗК 05 здатність до генерування нових ідей, виявлення та генерування ідей <i>Спеціальні фахові компетентності:</i> - здатність забезпечувати здобуття здобувачами освіти із Захисту України державною мовою (мовно-комунікативна компетентність).	
Пререквізити курсу	Передумовами до успішного опанування дисципліни є знання та уміння й навички, набуті відповідно до програми навчання української мови у ЗЗСО.	
Пореквізити	Опановані теоретичні знання, сформовані практичні вміння та навички з освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» можуть бути застосовані під час вивчення усіх навчальних дисциплін, викладання яких здійснюється державною мовою.	
Обсяг та ознаки курсу	Найменування показників	Характеристика навчального курсу
		денна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/ рік викладання	2-й рік
	Семестр вивчення	III семестр
	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки / вибіркового освітнього компонента	Обов'язковий освітній компонент загальної підготовки
	Кількість кредитів ЕКТС	3 кредити
	Загальний обсяг годин	90 годин
	Кількість годин навчальних занять	30 годин
	Лекційні заняття	8 годин
	Практичні заняття	22
	Семінарські заняття	-
	Лабораторні заняття	-
	Самостійна та індивідуальна робота	60 годин
	Форма підсумкового контролю	екзамен
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (127), мультимедійний проектор VIEWSONIC PJ5253 DLP (2017 р., 1 шт.), екран для проектора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.	

Політика дисципліни	<i>Умови визначення успішного засвоєння освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)»:</i> - кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання; - критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету; - здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт; - здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компонента за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»; - здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю; - здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену; - якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компонента FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою; - здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки; - ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету; - відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності; - за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють; - якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету. (Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція): https://tinyurl.com/2p82fw75). <i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. «Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)» (https://surl.li/folmmo). «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://surl.li/oqqdtf). Відвідання занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» (https://tinyurl.com/4tfmzkfb). Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни (https://tinyurl.com/2jxk72w2). <i>Література.</i> Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
-----------------------------------	--

	<i>Література.</i> Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої. <i>Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.</i> У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакції) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю): закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю) та отримання відповідних сертифікатів; наявність наукової публікації з проблем української мови (за професійним спрямуванням). <i>Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.</i> 1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження. 2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені робочою програмою. 3. Система оцінювання. Здобувач отримує: - відмінно (12-10 балів), якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо доповідь на студентській науковій конференції з філології відзначено грамотою (I, II, III місце) або опубліковано тези. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання, високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він здатен застосовувати набуті знання й навички в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення; - добре (9-7 балів): якщо зміст курсу збігається з основними положеннями певної теми; отримано сертифікат про участь у конференції або участь підтверджено програмою заходу (у разі, якщо тема доповіді відповідає тематиці освітнього компонента). Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають основним положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, які були частиною курсу. - задовільно (6-4 балів): короткостроковий семінар або тренінг, які дають базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, знання є фрагментарними, навички – на середньому рівні. Він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.							
Схема курсу	Денна форма здобуття вищої освіти							
	Кількість годин							
	Назви змістових модулів і тем	Разом	У тому числі					
			лекційні	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальна робота
	Змістовий модуль 1. Фахова українська мова							
	Тема 1. Теоретичні засади курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	4	1		-	-	2	-
	Тема 2. Українська мова як єдина національна мова українського народу	6	1	2	-	-	5	-
	Тема 3. Додержання норм української літературної мови – ознака високого рівня мовної культури сучасного фахівця	10	1	1	-	-	7	-
	Тема 4. Стилi сучасної української літературної мови	6	1	1	-	-	3	-
	Тема 5. Офіційно-діловий стиль. Документи з кадрово-контрактних питань	6	2	2			5	
Тема 6. Комунікативні компетенції мовної особистості фахівця з предметної спеціальності «Середня освіта (Захист України)»	4			-	-	4	-	

[illegible]

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцїнок, яке вїдповїдно складе – 9,25 бали;
- отриманї значення пїдставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 9,25) + 0,4) \times 30 = 26$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освїти за змїстовий модуль ОК «Українська мова (за професїйним спрямуванням)» отримав – 26 балів.

Денна форма здобуття вищої освїти

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостїйна робота	МКР	40	100
30 балів	10 балів	20 балів		

Критерїї оцїнювання знань, умїнь, навичок здобувачів вищої освїти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцїнка в балах	Критерїї оцїнювання
Початковий (понятїйний)	1	Здобувач вищої освїти володїє навчальним матерїалом на рївнї засвоєння окремих лїнгвостилїстичних термїнів, мовних фактїв без зв'язку мїж ними: вїдповїдає на запитання, якї потребують вїдповїдї «так» чи «нї».
	2	Здобувач вищої освїти не достатньо усвїдомлює мету навчально-пїзнавальної дїяльності, робить спробу знайти способи дїй, розповїсти суть заданого, проте вїдповїдає лише за допомогою викладача на рївнї «так» чи «нї»; може самостїйно знайти в пїдручнику та в їнших джерелах їнформацїї вїдповїдь.
	3	Здобувач вищої освїти намагається аналізувати тексти на основї елементарних знань і навичок з української мови (за професїйним спрямуванням); виявляє окремі закономірностї мовних явищ; за допомогою викладача виконує простї мовнї вправи й завдання (за готовим алгоритмом), укладає основнї види документів їз значними помилками.
Середнїй (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освїти володїє знаннями з української мови (за професїйним спрямуванням) на середньому рївнї, здатний виконати мовнї вправи і завдання за зразком; орієнтується в мовознавчих термїнах; може укласти основнї види документів, самостїйне опрацювання навчального матерїалу з дисциплїни викликає значнї труднощї.
	5	Здобувач вищої освїти розумїє суть навчальної дисциплїни, може дати визначення мовознавчих понятїй та категорїй; вмїє працювати з пїдручником та їншими джерелами їнформацїї, самостїйно опрацюовувати частину навчального матерїалу; може укласти основнї види документів, виконує простї мовнї вправи і завдання за алгоритмом, але окремї висновки є нелогїчними та непослїдовними.
	6	Здобувач вищої освїти розумїє основнї положення навчального матерїалу з української мови (за професїйним спрямуванням), може поверхово аналізувати офїційно-дїловї та науковї тексти, визначати їхнї мовно-стилїстичнї особливостї, робить певнї висновки щодо комунїкативних ознак культури української мови; вїдповїдь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостїйно вїдтворює бїльшу частину матерїалу; вмїє застосовувати знання їз сучасної української лїтературної мови пїд час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатнїй (алгоритмїчно дїєвий)	7	Здобувач вищої освїти правильно і логїчно вїдтворює навчальний матерїал з української мови (за професїйним спрямуванням), оперує базовими мовознавчими поняттями та категорїями, встановлює причинно-наслїдковї зв'язки мїж ними; вмїє наводити приклади на пїдтвердження певних думок, застосовувати теоретичнї знання у стандартних ситуацїях; вмїє самостїйно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати мовознавчу термїнологїю; може укласти основнї види документів, має достатнїй рївень сформованих мовленнєвих умїнь.
	8	Знання здобувача вищої освїти досить повнї, він вїльно застосовує вивченїй матерїал з української мови (за професїйним спрямуванням) в стандартних ситуацїях; умїє аналізувати офїційно-дїловї та науковї тексти, робити висновки; вїдповїдь повна, логїчна, обгрунтована, однак їз окремими неточностями; вмїє самостїйно працювати, укладає основнї види документів, визначати їхнїй тип, має достатнїй рївень сформованих мовленнєвих умїнь.
	9	Здобувач вищої освїти вїльно володїє вивченим матерїалом з української мови (за

			професійним спрямуванням), вмiє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить мовні поняття, категорії культури мови; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості вправи та завдання; умiє укласти основні види документів, класифікувати їх за походженням, місцем створення, призначенням тощо, визначати реквізити, має достатній рівень сформованих мовленнєвих умiнь.
	Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з української мови (за професійним спрямуванням) та використовує їх у нестандартних ситуаціях майбутнього професійного спілкування; може визначати лінгвостилістичні особливості текстів офіційно-ділового та наукового стилів; робить аргументовані висновки щодо основних комунікативних ознак культури української мови; самостійно визначає мету власної діяльності; умiє укласти основні види документів; використовує набуті знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси, володіє нормами сучасної української літературної мови.
		11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з української мови (за професійним спрямуванням), аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях майбутнього професійного спілкування; вмiє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності; спроможний; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища та процеси; умiє укласти основні види документів; володіє нормами сучасної української літературної мови; має високий рівень сформованих мовленнєвих умiнь.
		12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; умiє ставити і розв'язувати лінгвостилістичні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, зокрема щодо застосування мовних засобів офіційно-ділового та наукового стилів у ситуаціях професійного спілкування; логічно й послідовно викладає матеріал в усній та письмовій формі; використовує різноманітні джерела інформації; умiє укласти основні види документів; моделює ситуації в умовах майбутнього професійного спілкування, володіє нормами сучасної української літературної мови.
	Самостійна робота Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях. Критерії оцінювання самостійної роботи:		
	високий рівень 9– 10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, володіє мовознавчими поняттями, термінологією з предметної спеціальності «Середня освіта (Захист України)», умiє її доречно вживати у фахових текстах, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.	
	достатній рівень 7,5 – 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач володіє термінологією з предметної спеціальності «Середня освіта (Захист України)», уживає її у фахових текстах, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів та вимоги до розміщення реквізитів, однак робить незначні помилки в їх визначенні. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.	
	середній рівень 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних питань, винесених на самостійне опрацювання, але допускає неточності у визначенні мовознавчих понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вмiє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умiнь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, знає структурні особливості офіційно-ділових документів, однак робить помилки в	

	розміщенні їхніх реквізитів, обізнаний із термінологією з предметної спеціальності «Середня освіта (Захист України)», робить незначні помилки в її уживанні. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно, дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні мовознавчих понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; обізнаний із термінологією з предметної спеціальності «Середня освіта (Захист України)», однак робить значні помилки в її тлумаченні та вживанні у фахових текстах; не розрізняє види документів за призначенням, походженням, місцем виникнення тощо, розміщує реквізити офіційно-ділових документів із суттєвими помилками. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну.

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота виконується у формі тесту (денна форма здобуття вищої освіти). Тест містить 20 вибірових питань, кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом (загалом 20 балів).

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 20 балів	високий рівень	19-20
	достатній рівень	15–18
	середній рівень	12-14
	початковий рівень	11 і менше

Рівень знань оцінюється як:

високий – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст мовознавчих понять та вільно ними послуговується, визначає розміщення реквізитів у документах відповідно до вимог, правильно вирішує тестові завдання (може зробити до 2 помилок у вибірових відповідях).

достатній – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, усвідомлює зміст мовознавчих понять, на більшість вибірових питань відповідає правильно (може зробити від 3 до 5 помилок до у вибірових відповідях).

середній – здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на 60% вибірових відповідей тесту (робить від 6 до 8 помилок);

початковий – з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля – здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє термінологічним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, відповідає правильно на менше ніж 60% вибірових відповідей тесту (робить 9 помилок і більше).

Семестровий екзамен (40 балів)

Здобувачі вищої освіти, що не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, допускаються до складання екзамену з навчальної дисципліни.

Білет екзамену складається з трьох питань (1 – теоретичне, 2, 3 – практичні).

Наприклад

1. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
2. Лексичні норми мови професійного спілкування. У поданих висловленнях виправити помилки, уникаючи калькування з російської мови.

Тлумачити по-другому, піднімати питання, по крайній мірі, тези доповіді, збори постановили, багаточисленна аудиторія, постройтиса в шеренгу, коротше кажучи, крупномасштабний проєкт, легше всього, переписуватися з партнерами, відігравати значення, мова йде, найменш вразливий, говорити невпопад, невірна відповідь, пам'ятник Тараса Шевченка, переводити текст, виписувати газети, грошовий перевод, перекличка учнів, під

ранок, під кінець дня, подзвони мені без чверті сім.

3. Вимоги до складання й оформлення автобіографії. Написати автобіографію.

1-2 питання екзаменаційного білета (по 12 балів) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 10–12б.	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з української мови (за професійним спрямуванням), використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; уміє логічно й послідовно викладати матеріал в усній та письмовій формі, моделює ситуації в умовах майбутнього професійного спілкування, володіє нормами сучасної української літературної мови.
достатній рівень 7–8 б.	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з української мови (за професійним спрямуванням), оперує базовими мовознавчими поняттями та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє правильно використовувати мовознавчу термінологію; має достатній рівень сформованих мовленнєвих умінь.
середній рівень 4 – 6 б.	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з української мови (за професійним спрямуванням), робить певні висновки щодо комунікативних ознак культури української мови; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання із сучасної української літературної мови під час виконання завдань за алгоритмом.
початковий рівень 1–3 б.	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих лінгвостилістичних термінів і понять, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні», виконує завдання із значною кількістю помилок.

Питання 3 (16 балів) оцінюється так:

високий рівень 16– 15 б.	Документ складено відповідно до вимог: наявні усі реквізити, які розміщено правильно, відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні помилки.
достатній рівень 14,9 – 12,9 б.	Документ складено відповідно до вимог, трапляються неточності (1–2) щодо розміщення реквізитів, можливі негрубі орфографічні та пунктуаційні помилки.
достатній рівень 11 – 9,6 б.	Документ складено відповідно до вимог, трапляються неточності (1–2) щодо розміщення реквізитів, можливі негрубі орфографічні та пунктуаційні помилки.
початковий рівень менше ніж 9,6 б.	Складений документ не відповідає вимогам, відсутні більшість реквізитів, порушено порядок їхнього розміщення, значна кількість орфографічних, пунктуаційних, стилістичних та інших видів помилок (8 і більше).

Загальне оцінювання екзамену:

40-36 балів	«відмінно»
35-30 балів	«добре»
29-24 бали	«задовільно»
23 бали і менше	«не задовільно»

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувачі вищої освіти підготувалися до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету фізичної культури.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету фізичної культури, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)»

(https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою
			екзаменаційна
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно
82-89	B (добре)	25	добре
75-81	C (добре)/Good	30	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25	задовільно
60-66	E (достатньо)/Enough	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail		

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету фізичної культури та з дозволу ректора університету.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

Основна

- **Ладияк Н. Б.**, Ладияк А. Б. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 328 с. URL: <https://surl.li/mykmfh>
- Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Захист України)» [Електронне видання] / [укладачі: **Н. Б. Ладияк**, А. Б. Ладияк]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 111 с. URL: <https://surl.li/nmwgsk>
- Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с. URL: <http://surl.li/dgntje>
- Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308 с.
- Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2012. URL: <https://surl.li/fyipyc>

Додаткова

- Азарова Л. Є., Радомська Л. А. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах: підручник. Вінниця: ВНТУ, 2022. 200 с. URL: <https://surl.li/vlthyw>
- ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів» (Чинний від 01.07.2021) / розробл. Технічний комітет стандартизації «Інформація і документація» (ТК 144). URL: <http://surl.li/ietzip>
- Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://surl.li/msdoju>
- Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с. URL: <http://surl.li/pltdcs>
- Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво. Київ: Алерта, 2018. 216 с.
- Клак О. С. Практикум з української мови за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 152 с. URL: <https://surl.li/kbngwr>
- Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету

- імені Івана Огієнка (нова редакція). Кам'янець-Подільський, 2024. URL: <http://surl.li/zjwjam>
- Колоіз Ж. В. Українська наукова мова. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 135 с.
 - Культура фахового мовлення / за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 496 с.
 - Кучеренко О. Розбудова сучасної національної термінології цивільного захисту. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми української термінології. 2009. № 648. С. 92–94. URL: <https://surl.li/masuaud>
 - **Ладиняк Н. Б.**, Ладиняк А. Б. Культура усного та писемного фахового мовлення: навч.-метод. посіб. / Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г., 2016. 194 с.
 - **Ладиняк Н.**, Ладиняк А. Суржик у мовленні здобувачів освіти як проблема комунікативної культури майбутнього фахівця та шляхи її подолання. *Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.)* / за заг. ред. В. Нечипоренко. Запоріжжя, 2024. С. 821–826. URL: <http://surl.li/zsjjeo>
 - **Ладиняк Н.**, Сукаленко Т., Беркешчук І. «Рідна мова – найголовніший ґрунт, на якому духовно зростає й цвіте нація» (Огієнко І.). *Подільнин*. 16.02.2023. № 7 (1696). С. 1; 4. URL: <https://surl.li/nlovrl>
 - **Ладиняк Н.**, Сукаленко Т. Інноваційні методи навчання мови із застосуванням хмарних сервісів та інтернетних освітніх платформ. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2021. Вип. 4. С. 105–111. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.4.16> (**Фахове видання**).
 - **Ладиняк Н.**, Шеремета Н., Сукаленко Т. Мовні девіації сучасного регіонального медіапростору. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 78. Т. 2. С. 167–175. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-23> (**Фахове видання**).
 - Шеремета Н., **Ладиняк Н.**, Калениук С. Інтелектуальна еволюція української мови: гендеровано чутливе письмо. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2021. Вип. 43. С.137–144. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-3-23> (**Фахове видання**).
 - Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. Київ: Каравела, 2005. 352 с.
 - Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Рідна мова / упоряд., авт. передм. та коментарів М. С. Тимошик. Київ: Наша культура і наука, 2010. 436 с. URL: <http://surl.li/evulhe>
 - Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях / Затверджено наказом Міністерства юстиції України 18.06.2015 № 1000/5. URL: <http://surl.li/ngxyjf>
 - Семенов О. М., Рудь О. М. Культура фахової мови: навч. посіб. Суми, 2013. 260 с.
 - Сукаленко Т., Ладиняк Н. Основні тенденції та перспективи розвитку мілітарної лексики в сучасних україномовних ЗМІ. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник*. Серія історична та філологічна / [редкол.: Людмила Марчук (голов. ред.), Олег Рарицький (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Вип. XX. С. 114–127. <https://doi.org/10.32626/2309-7086.2023-20.114-127> (**Фахове видання**).
 - Солопчук М. С., Федірко А. О. Основи науково-дослідної роботи в галузі фізичної культури і спорту: навч. посібник. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2006.
 - Український правопис. Нова редакція 2019 року / Національна академія наук України. Київ: Наукова думка, 2019. 393 с. URL: <https://surl.li/rwspix>
 - Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 172 с. URL: <http://surl.li/udirft>
 - Britsyn, V., Sukalenko, T., Shcherbak, O., Kaleniuk, S., **Ladyniak, N.** (2022). Speech Culture of the Authors of Ukrainian public Cinema in the Aspect of its influential Effectiveness. *AD ALTA*. Vol. 12. Issue 2. pp.203–207. URL: <https://surl.li/kejxeb> (**Web of Science**).
 - Popovych A., Kaleniuk S., **Ladyniak N.**, Sheremeta N., Berkeshchuk I. Developing the national linguistic identity of contemporary students amid wartime challenges. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS)*. 2025. V. 18, N.se 2. P. 232–241. (**Web of Science**).
- Словники. Довідники**
- Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1728 с. URL: <http://surl.li/nsgkbj>
 - Військовий стандарт 01.030.001-2020 (Видання 1). Підготовка та застосовування військ (сил): Базові терміни та визначення, які використовуються в НАТО / Лінгвістичне науково-дослідне управління науково-дослідного центру; розроб.: М. Б. Білан (керівник розробки), А. О. Гальчус, Л. М. Гончарук та ін. Київ: Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2020. 134 с. URL: <https://surl.li/imyyxg>
 - Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ: Наук. думка, 2004. 448 с.
 - Гудима А. Захист Вітчизни: словник термінів. URL: <https://surl.li/sfldgj>

	- Гудима А. Захист Вітчизни. Основи медичних знань: короткий словник термінів. URL: https://surl.li/jbhwxz - Довідник з культури мови: посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, Н. М. Сологуб та ін. Київ: Вища шк., 2005. 399 с. - Зеленина Л. М. Словник термінів і понять до занять з предмета «Захист Вітчизни». 2015. 155 с. URL: https://surl.li/wujpaf - Лексикографічна система «Словники України». URL: http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/ - Нові слова та значення: словник / Інститут української мови НАН України; уклад. Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. Київ: Довіра, 2008. 271 с. - Орфоепічний словник української мови: у 2 т. / уклад. М. М. Пешак та ін. Київ: Довіра, 2001–2003. Т. I–II. - Словник-довідник з культури мовлення: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / упоряд. П. Є. Ткачук. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2003. 124 с. - Термінологічний словник-довідник у сфері національної стійкості / упорядники: О. О. Резнікова, К. Є. Войтовський. Київ: НІСД, 2024. 80 с. URL: https://surl.li/aecbsu - Термінологічний словник з охорони праці, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: навч. посіб. для студентів усіх спеціальностей будь-якої форми навчання: 2-ге вид., доп. / укл.: М.І. Лазуткін, Г. І. Слинко, М. О. Журавель. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 154 с. URL: https://surl.li/xwefmq - Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ: Українська енциклопедія, 2000. 752 с. URL: www.litopys.org.ua - Фразеологічний словник української мови: у 2 кн. / уклад.: В. М. Білоноженко та ін. Київ: Наук. думка, 1993. 984 с. Рекомендовані джерела інформації - Електронний репозитарій бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. URL: http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/ - Лексикографічна система «Словники України». URL: http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/ - Лінгвістичний портал Mova.info. URL: http://www.mova.info/ Національна бібліотека України ім. В. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ - Транслітерація. URL: http://ukrlit.org/transliteratsiia - Українська мова: енциклопедія. URL: www.litopys.org.ua - Український правопис. Нова редакція 2019 року. URL: http://surl.li/pejkid
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/